Varhaiskasvatus (tulosalue)
Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja toiminnan tarkoitus

Varhaiskasvatus pohjautuu Varhaiskasvatuslakiin, valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (OPH2022), Parikkalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan ja kunkin lapsen omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat lakisääteistä varhaiskasvatusta Satakielen ja Kuperkeikan päiväkodeissa. Esiopetusta järjestetään Satakielen päiväkodissa sekä Saaren koululla, jossa myös 5-vuotiaat. Vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan päiväkoti Satakielessä.

Tulosalueeseen kuuluvat lakisääteinen lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki.

Päiväkodit (tulosyksikkö)
Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Nykytilan kuvaus

Satakielen päiväkodissa on 1-2 -vuotiaat Vanamot, 4-vuotiaat Ulpukat, 3–4- vuotiaat Kuukuset ja 5-vuotiaat viskarit. Kuperkeikan päiväkodissa Saarella on 1–4-vuotiaita lapsia sekä viskari-eskariryhmä. Viskari-eskariryhmän toimipaikka on entisissä palvelutalon tiloissa. Ryhmien toiminnasta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat yhdessä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien ja ryhmäavustajien kanssa.

Satakielessä Kuukuset-ryhmässä järjestetään vuorohoitoa sitä tarvitseville varhaiskasvatusikäisille lapsille. Vuorohoidon säännöllinen tarve on jatkuvaa. Vuorohoitoa järjestetään vain huoltajien töiden tai opiskelujen vuoksi. Tehtaat ja hoitotyö työllistävät useampia huoltajia, joiden lapset tarvitsevat vuorohoitoa.

Sivistyslautakunta on vahvistanut 13.6.2023 ryhmien paikkaluvut. Vanamot 12, Kuukuset 16, Ulpukat 21, viskari 21, eskari 21, Kuperkeikka 18, Saaren viskari-eskari 21.

Parikkalan kunnan kaikki vuonna 2020 syntyneet lapset osallistuvat esiopetukseen ja kaikki 2021 syntyneet lapset viskaritoimintaan. Viskarin toiminta-aika on huoltajille maksutonta (päätös 17.5.2023 sivistyslautakunta).

1.8.2026 tulivat voimaan päivitetyt varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Varhaiskasvatussuunnitelman keskeisimmät muutokset liittyvät varhennetun oppivelvollisuuden huomioimiseen sekä paikallisen suunnittelun tarkentamiseen. Aiemmat pidennettyä oppivelvollisuutta koskevat kirjaukset poistettiin ja niiden tilalle lisättiin varhennettua oppivelvollisuutta käsittelevä osio. Varhaiskasvatuksen järjestäjien tulee huomioida muutokset paikallisessa suunnittelussa ja toiminnan toteuttamisessa.

Parikkalan varhaiskasvatuksessa työskentelee 30 työntekijää (15.10.2026). Heistä kahdellakymmenellä on toistaiseksi voimassa oleva työsuhde (66,7 %). Kunnan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä ja suhdelukujen toteutumisesta kaikissa tilanteissa. Lapsien tuen tarve on huomioitava toiminnan suunnittelussa ja henkilöstöresurssien järjestämisessä. Parikkalan varhaiskasvatuksessa on viisi vaativan tuen lasta, jotka kaikki tarvitsevat henkilökohtaisen avustajan.

Varhaiskasvatuksessa sekä henkilöstön työvälineenä että vanhempien välisenä viestintävälineenä toimii sähköinen Daisy-käyttöjärjestelmä. DaisyFamilyn kautta huoltajat varaavat lapsen hoitoajat sekä pystyvät seuraamaan sekä varattuja hoitoaikoja sekä toteutuneita tuntimääriä. DaisyFamilystä huoltajat näkevät myös varhaiskasvatuksen viestit ja tiedotteet. eDaisyn kautta huoltajat täyttävät varhaiskasvatushakemuksen, esiopetusilmoituksen, tuloselvityksen, irtisanomisilmoituksen ja muutosilmoitukset.
DaisyManageria käyttävät työntekijät. Sen kautta myös esihenkilöt suunnittelevat työntekijöiden työvuorot lasten varattujen hoitoaikojen mukaan. Huoltajat varaavat lapselle hoitoa kolmen viikon jaksoissa, joissa myös työvuorot suunnitellaan.

Toiminnalliset muutokset

Lapsimäärän vähentyessä myös varhaiskasvatuksen henkilöstön tarve tulee tulevina vuosina vähenemään. Tämä edellyttää henkilöstöresurssien ja palveluverkon suunnitelmallista tarkastelua sekä henkilöstön sijoittelun ennakointia. Tavoitteena on mitoittaa henkilöstömäärä vastaamaan lasten määrää ja palvelutarvetta siten, että varhaiskasvatuksen laatu, lasten yksilölliset tarpeet ja lakisääteiset henkilöstömitoitukset voidaan turvata myös muuttuvassa toimintaympäristössä. Tämänhetkisen suunnitelman mukaan syksyllä 2027 voidaan henkilöstösuunnitelmasta vähentää yksi määräaikainen varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi määräaikaista lastenhoitajaa.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

Parikkalassa varhaiskasvatuksen painopistealueina ovat edelleen liikunta, leikki ja positiivinen pedagogiikka. Näitä pyritään kehittämään jokaisena toimintakautena keskustellen, kouluttautuen ja tietoa toisilla jakaen.

Liikkuvan varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten liikuntavalmiuksia ja motoristen taitojen kehittymistä. Tavoitteiden havainnointia ja arviointia tapahtuu arjen tilanteissa ja niitä käydään läpi myös huoltajien kanssa (esim. vasukeskustelun yhteydessä). Varhaiskasvatukseen on laadittu oma liikunnan vuosikello.

“Leikki astuu ulos laatikosta” on kuvaileva ja kertova nimitys tavalle luoda varhaiskasvatukseen pedagogisesti jäsennelty, lapsilähtöinen ja inspiroiva leikkiympäristö. Rakentaminen, ylläpitäminen ja jatkuva kehittäminen kuuluu keskeisiin pedagogisiin tehtäviin päiväkodissa eli leikkiympäristön kehittäminen on osa varhaispedagogiikkaa. Leikille järjestetään aikaa päivittäin.

Varhaiskasvatuksessa aikuisten tärkeä tehtävä on huomioida lapsen henkilökohtaisia vahvuuksia, saada lapsi itsekin näkemään ne sekä uskomaan omiin hyviin puoliinsa. Kasvattajan toimiminen lapsen kanssa vuorovaikutuksessa on äärimmäisen tärkeää. Lasten hyvinvointi lähtee aina aikuisten hyvinvoinnista. Hyvinvoiva ja yhteen hiileen puhaltava työyhteisö on voimavara, joka kannattelee työntekijöitään ja toimii koko kasvatusyhteisön voimana.

Esiopetus (tulosyksikkö)
Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja toiminnan tarkoitus

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Kunnalla on lakiin perustuva velvollisuus järjestää esiopetusta. Esiopetus on maksutonta. Esiopetus ei velvoita, mutta lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Laissa säädetään ryhmäkoosta sekä henkilöstömitoituksesta.

Esiopetusta toteutetaan sekä valtakunnallisen esiopetussuunnitelman mukaisesti. Esiopetusta järjestetään lapsille pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna, ja sen tavoitteena on osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa lasten oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Nykytilan kuvaus

Satakielen eskarit toimivat Parikkalahallilla ja Kuperkeikan eskarit entisissä Saaren palvelutalon tiloissa. Saarella viskari-ryhmä toimii yhdessä esiopetuksen kanssa. Täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään molemmissa ryhmissä. Ryhmien toiminnasta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat yhdessä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien ja ryhmäavustajien kanssa.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin tuli 1.8.2026 voimaan muutoksia, joilla vahvistetaan liikunnallisen elämäntavan edistämistä osana esiopetuksen toimintaa. Lisäksi varhennettua oppivelvollisuutta koskevia määräyksiä päivitettiin, ja aiempaa pidennettyä oppivelvollisuutta koskevat kirjaukset poistettiin. Muutoksilla selkeytetään esiopetuksen järjestämistä sekä varmistetaan lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioiminen siirtymässä kohti koulunkäyntiä.

Toiminnalliset muutokset

Lapsimäärän väheneminen kunnassa haastaa miettimään varhaiskasvatuksen palveluverkostoa myös esiopetuksen suhteen. Suunnitelmana on, että syksyllä 2027 Saarella esiopetus järjestettäisiin koulun yhteydessä ja esioppilaat kuuluisivat koulun toiminnan piiriin. Täydentävä varhaiskasvatus kuuluisi edelleen varhaiskasvatukselle. Jatkossa päiväkoti Kuperkeikassa hoidettaisiin 1–5- vuotiaat lapset ja mahdollisesti esioppilaiden aamuhoito.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

Parikkalassa esiopetuksen painopistealueina ovat samat painopistealueet kuin varhaiskasvatuksessa; liikunta, leikki ja positiivinen pedagogiikka. Lisäksi esiopetussuunnitelman perusteiden mukaan vahvistetaan liikunnallista elämäntapaa.

Varhaiskasvatus -tulosalueen sitovat tavoitteet vuodelle 2027

Kuntastrategia (KV)		**Toteutus (KH ja LTK: T)**	**Seuranta**
Painopiste	**Tavoite**	**Toimenpide**	**Mittari**
Yhdessä tekemistä	Toimimme yhteisöllisesti ja aktiivisesti	vahvistamme työyhteisötaitoja; hyvä työilmapiiri, avoin vuorovaikutus, sitoudumme yhteisiin toimintatapoihin, arvostamme toisten osaamista	henkilöstön kokemukset kehityskeskustelut
Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten hyvinvointiin	lapsen kohtaaminen arjen jokaisessa tilanteessa	arviointia tiimeissä huoltajilta saatu palaute

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Hoitopaikat kpl	130	130	130	109	109
Läsnäolopäivät kpl	16 345	14 900	15 000	15 000	15 000
- lapsia hoidossa 31.12.	102	100	90	90	90
- joista tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevia lapsia % (*	5,88	7	7,78	6,67	6
Menot € / läsnäolopäivä	127,46	113,89	112,33	113,17	114,63
Käyttöaste / päiväkodit	78	95	92	92	92
Lasten kotihoidontuki, lapsia	22	21	20	20	20

(* tehostetun tai erityisen tuen tarve: lastensuojelun tarve, vamma tai pitkäaikainen sairaus, kielellinen kehitys ja kommunikaatio, tarkkaavaisuus, kognitiivinen alue, tunne-elämä tai sosiaalinen kasvu)

	synt. 2020	synt. 2021	synt. 2022	synt. 2023	synt. 2024	synt. 2025	synt. 2026
Yhteensä	28	17	17	16	14	15	10
vakassa 16.10.26	28	17	17	14 (kotona olevat Saaren koulupiiristä)	9 (kotona olevista 4 Satakieli-1 Saaren koulupiiri)	8 (kotona olevista 4 Satakieli, 3 Saaren koulupiiri)	1 (kotona olevista 7 Satakieli, 2 Saaren koulupiiri)
Satakieli/alueella	20	11	16 (yksi Saaren koulupiiristä)	10	8	4	1
Saari/alueella	8 + 1 2019 synt	6	1	4	1	4	-

Hankkeet 2027–2029

Hankkeen nimi ja sisältö	**Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet**	**Aikataulu**	**Kokonais-budjetti €/vuosi**	**Kunnan osuus € / %**
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet	OKM	1.4.2024 - 21.12.2027	37 042,55 €	20 % 9260 €

Talous

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Varhaiskasvatus					
Toimintatuotot	123408	134500	122300	119300	119300
Toimintakulut	-2083313	-1831479	-1807365	-1816865	-1838883
TOIMINTAKATE	-1959905	-1696979	-1685065	-1697565	-1719583